

VALLENTUNAS LOKALA BROTTSFÖREBYGGANDE RÅD

Överenskommelse om lokal samverkan

Staffan Gröndahl, säkerhetssamordnare

Sofia Linder, samordnare för trygghetsfrågor

Britt-Marie Weldéus, polisinspektör

Överenskommelse om lokal samverkan

Innehåll

1. Om Vallentuna kommun	5
2. Kartläggning	6
2.1 SKL:s öppna jämförelser.....	6
2.2 Brottsstatistik	7
2.3 Polisens underlag - "Roslagens problembild".....	7
2.3.1 Bostadsinbrott	8
2.3.2 Stöld ur/från fordon	8
2.3.3 Åldringsbrott	8
2.3.4 Fickstölder	8
2.3.5 Våldsbrott	8
2.3.6 Skadegörelse	9
2.3.7 Ungdomar och droger	9
2.4 Dialog med kommunens socialförvaltning.....	9
2.5 Dialog med kommunens fältgrupp.....	10
2.6 Trygghetsvandringar	10
2.7 Medborgarträffar.....	11
2.8 Studentarbete	11
2.9 Gemensamma reflektioner i arbetsgruppen	12
3. Identifierad problembild	12
3.1 Våldsbrott i centrummiljön skapar otrygghet	12

3.1.1	Vad?.....	12
3.1.2	När och var?.....	12
3.1.3	Vem?.....	13
3.1.4	Varför?.....	13
3.2	Stölder ur och från fordon.....	13
3.2.1	Vad?.....	13
3.2.2	När och var?.....	13
3.2.3	Vem?.....	13
3.2.4	Varför?.....	14
3.3	Åldringsbrott.....	14
3.3.1	Vad?.....	14
3.3.2	När och var?.....	14
3.3.3	Vem?.....	14
3.3.4	Varför?.....	14
3.4	Klotter.....	15
3.4.1	Vad?.....	15
3.4.2	När och var?.....	15
3.4.3	Vem?.....	15
3.4.4	Varför?.....	15
3.4.5	Effekter av klotter?.....	15
3.5	Narkotika och alkohol.....	16
4.	Förslag till åtgärdsplaner.....	16
4.1	Våldsbrott i centrummiljön skapar otrygghet.....	16
4.1.1	Övergripande mål.....	16
4.1.2	Förslag till åtgärdsplan.....	17

4.2	Stölder ur och från fordon	19
4.2.1	Förslag till åtgärdsplan	19
4.3	Klotter	20
4.3.1	Förslag till åtgärdsplan	20
4.4	Fokusområde Bällstaberg	21
4.4.1	Förslag till åtgärdsplan	21
5.	Överenskommelse om samverkan	22

**VALLENTUNAS LOKALA
BROTTSFÖREBYGGANDE RÅD**

186 86 VALLENTUNA
TFN: 08-587 850 00
WWW.VALLENTUNA.SE

1. Om Vallentuna kommun

Med det goda småstadslivet i en nära och högt värderad natur och kulturbygd bidrar Vallentuna kommun aktivt till en växande och hållbar storstadsregion.

Kommunens vision, från Översiktsplan 2010-2030

Vallentuna är just nu Sveriges snabbast växande kommun. Under 2010 passerade antalet invånare 30 000 och uppgick den 1/1 2011 till 30 114. Ökningen under året var 2,6 procent (753 personer) vilket i procent räknat gör den till den snabbast växande i landet. Av kommunens invånare bor drygt två tredjedelar i tätorten Vallentuna.

Vallentuna kommun planerar för en befolkning på 45 000 invånare till år 2030. Det är en fortsättning på den befolkningstillväxt som pågått sedan 1970-talet. Fram till år 2030 planeras för ca 7000 nya bostäder i Vallentuna kommun, en andel på ca tre till fyra procent av Stockholmsregionens totala behov av nya bostäder under perioden.

Den övervägande delen nya bostäder ska koncentreras till Vallentuna tätort, Karby och Brottbys, Lindholmen och Kårsta. Inriktningen är att bygga tätare och att ha en blandad struktur av bostäder, service, verksamheter, mötesplatser, kultur och fritid. Genom att bygga tätare så kan en större del av naturen bevaras, samtidigt som man skapar bra förutsättningar för kollektivtrafiken.

Jämfört med riksgenomsnittet har Vallentuna en förhållandevis ung befolkning. Många småbarnsfamiljer finns i kommunen och fler förväntas flytta in. Andelen äldre är något mindre än riksgenomsnittet. Vallentuna är således en barnrik kommun som under ett stort antal år framöver kommer att utgöra uppväxtmiljö för ett stort antal barn och ungdomar.

Vallentuna är en till ytan förhållandevis stor kommun (360 kvkm) men befolkningen och den planerade tillväxten är koncentrerad till ett större och 2-3 mindre befolkningscentra. I dagsläget har kommunen 84 invånare per kvkm.

En påfallande stor andel av den vuxna befolkningen är yrkesverksam och arbetslösheten är låg. Många av de yrkesverksamma har sin utkomst utanför kommunen vilket gör att "nattbefolkningen" är ungefär dubbelt så stor som "dagbefolkningen" när det gäller yrkesarbetande vuxna. Av arbetspendlingen är

utpendlingen från kommunen mer än tre gånger större än den inpendling som sker av personer bosatta i andra kommuner som har sitt arbete i Vallentuna.

Andelen familjer med låga inkomster (enligt SCB:s definition) är klart mindre i Vallentuna än för riksgenomsnittet. Också när det gäller kommuninvånare med annat födelseland än Sverige ligger Vallentuna avsevärt under genomsnittet för riket.

TRYGGHET OCH SÄKERHET

För att ett framtida samhälle ska vara attraktivt ställs stora krav på att människor känner sig trygga i sina hem, i sitt närområde och på offentliga platser. Kommunen ska fortsätta att göra insatser för att öka trygghet och säkerhet, men mycket av grundförutsättningarna är hur den fysiska miljön utformas. Bra överblick, siktlinjer, ljussättning och öppna välkomnande miljöer ökar möjligheterna till trygghet och skapar en trivsammare atmosfär. Att människor i sitt vardagliga liv rör sig i området vid olika tider på dygnet är avgörande för ett tryggt och trivsamt samhälle.

Ur Översiktsplan 2010-2030

2. Kartläggning

2.1 SKL:s öppna jämförelser

Ett aktivt arbete med trygghet och säkerhet ger förutsättningar för en attraktiv kommun. Trygghets- och säkerhetsarbetet bedrivs såväl inom kommunens verksamheter som i samverkan med andra aktörer i och omkring kommunens område.

Ur Öppna jämförelser, Trygghet och säkerhet 2010.

I 2010 års utgåva av Öppna jämförelser, Trygghet och säkerhet, noteras att för vår kartläggning relevanta jämförelseområden, exempelvis avsnittet Otrygghet och oro, saknas jämförelsetal från Vallentuna kommun liksom från många andra kommuner, inte minst kommunerna i Stockholms län. Andra publicerade jämförelsetal har känts svårtolkade och ibland har frågetecken rests kring hur publicerade uppgifter samlats in. Av dessa skäl väljer vi inledningsvis att inte ha med några jämförande siffror och slutsatser på kommunnivå från den aktuella sammanställningen.

Det får dock hållas för troligt att många av de generella slutsatser som dragits i rapporten äger giltighet även i Vallentuna.

”Det som människor i allmänhet är mest oroliga för att drabbas av är trafikolyckor, inbrott, våld och övergrepp samt brand”

Ur Öppna jämförelser, Trygghet och säkerhet 2010.

2.2 Brottstatistik

Under 2010 anmäldes totalt 2 667 brott i kommunen, vilket omräknat till antal brott per 100 000 invånare ger 8 968 brott. Av de anmälda brotten utgjorde stöldbrotten knappt 40 procent, våldsbrotten knappt 10 procent och hot-, kränkings och frihetsbrott strax över 10 procent.

Risken för den genomsnittlige som vistas i kommunen att utsättas för ett våldsbrott är nästan bara hälften av det statistiska genomsnittet i länet och jämfört med Vallentuna är risken att drabbas av ett våldsbrott i Stockholms stad mer än dubbelt så stor.

De anmälda brotten har i hela landet sjunkit mellan åren 2009 och 2010 men i Vallentuna har minskningen varit klart större än på många andra håll. Vad som ligger bakom detta behöver analyseras ytterligare.

2.3 Polisens underlag - ”Roslagens problembild”

På uppdrag av polismästaren i Roslagens polismästardistrikt, i vilket Vallentuna som en av totalt sex kommuner ingår, har Vallentuna närpolisområde sammanställt sin del av ”Roslagens problembild”.

2.3.1 Bostadsinbrott

Mängden inbrott i bostäder har under senare år varit tämligen konstant i Vallentuna som inte följt den ökning av denna brottstyp som man kunnat se i många andra kommuner. Snarare finns en tendens att dessa brott minskat något i kommunen under de allra senaste åren. När det gäller Stockholms län som helhet har bostadsinbrotten i stället ökat.

2.3.2 Stöld ur/från fordon

Inbrott i bil och stöld ur bil är ett volymbrott som under senare år utgjort en dryg femtedel av alla anmälda stöldbrott i kommunen. Antalet, 200-250 anmälda brott, har varit tämligen konstant under de senaste åren. Brotten har till största delen ägt rum i centrala Vallentuna samt vid infartsparkeringarna i Söderhall, Brottbys, Kårsta och Gillinge. Även i centrala Vallentuna har infartsparkeringarna varit särskilt utsatta. Även brott av typen "smash and grab" förekommer återkommande i bilar som tillfälligt stannats utanför förskolor och skolor i samband med lämning/hämtning av barn.

2.3.3 Åldringsbrott

Denna typ av brott sker till största delen i den drabbades bostad. Vanligt förekommande är att okända personer tränger sig in genom att uppge någon form av ärende. Frekvensen av dessa brott är ett fåtal, mellan 2 och 11 anmälda brott under senare år. För dem som drabbas kan dock kränkningen upplevas som mycket stor och ha stor inverkan på känslan av trygghet.

2.3.4 Fickstölder

Under 2011 har hittills (jan-aug) anmälts 15 fick-/väskstölder, 14 av dessa är rapporterade som "annan fickstöld". I Vallentuna är det vanligaste tillvägagångssättet i denna kategori att väskor/plånböcker tillgrips ur kundvagnar eller liknande i någon livsmedelsbutik.

Vi har också kunnat se, framför allt under den mörkare årstiden, att stölder skett i samband med bankomatuttag eller strax därefter. En av våra mer avsidade belägna bankomater är mer utsatt än andra.

2.3.5 Våldsbrott

Under 2010 anmäldes 246 våldsbrott i kommunen. Under åren 2008-2010 var det omkring 40 procent av de anmälda våldsbrotten som begicks i offentlig miljö – utomhus eller inomhus. Oavsett ålder är män klart mer utsatta än kvinnor för misshandel utomhus i offentlig miljö.

Mer än en tredjedel av alla anmälda misshandelbrott i offentlig miljö sker på adresser nära krogar och nära i tid till deras öppettider. Merparten av dessa brott sker under natt mot lördag och natt mot söndag.

En annan "hot spot" är knutpunkter i kollektivtrafiken, främst i anslutning till Vallentuna station. Även här begås misshandelbrott vid samma tider som i anslutning till krogarna.

2.3.6 Skadegörelse

Skadegörelsebrotten i Vallentuna har under 2008-2010 legat på en ganska jämn nivå och är även jämnt fördelade över årets månader. Såväl klotter som övriga skadegörelsebrott är fördelade över kommunen proportionerligt efter hur tätbebyggd området är.

Antalsmässigt är klotterbrotten dominerande inom denna kategori. Något som också sticker ut är att skolor tycks vara mer utsatta för skadegörelse än andra byggnader. Av 219 anmälda brott mot kommunen är 195 riktade mot skolor eller förskolor. Många skolor i kommunen har haft problem med att ett antal fönsterrutor krossas innan skolstart varje år.

Något som påverkar skadegörelsestatistiken är kommunens policy att samtliga brott inom detta område ska polisanmälas. Mörkertalet kan därför antas vara lågt när det gäller kommunal egendom.

2.3.7 Ungdomar och droger

I en livsstilsundersökning (LUPP) gjord 2008 framkom att:

- 7 % av Vallentunas åttondeklassare uppgav att de använt narkotika någon gång. Nationellt medel låg på 4 %.
- 15 % av Vallentunas elever i gymnasiets andra årskurs uppgav att de använt narkotika någon gång. Nationellt medel låg på 10 %.

Senare studier på andra håll i landet har visat att bruket av narkotika bland skolungdomar tenderar att öka. En ny LUPP-undersökning kommer att genomföras i Vallentuna under hösten 2011.

2.4 Dialog med kommunens socialförvaltning

Det är svårt i Vallentuna att peka på något som är särskilt utmärkande eller sticker ut på annat sätt. I kommunen kan vare sig något geografiskt område eller någon speciell typ av återkommande problem pekas ut. Man upplever inte att det finns någon segregation och inte heller några stora socioekonomiska skillnader.

2.5 Dialog med kommunens fältgrupp

Under senaste året mer uppmärksamhet riktats mot klotterfrågor. Det är vanligt att skolpersonal lyfter frågan, och ofta får man påpekanden från allmänheten. När det gäller alkohol bland ungdomar upplever man att detta numera är mindre förekommande i offentlig miljö, men ökar i hemmiljö. Det är välbekant att tillgängligheten är mycket hög, och det finns en stark känsla av en på senare tid mer liberal inställning hos många föräldrar. ”Vi köper ut till dig om du dricker hemma.”

En tydlig trend är att fler än tidigare hör av sig till fältarna och berättar att de känner sig otrygga. Orsaken till detta är oklar men man utesluter inte att media kan spela en avsevärd roll. Om otryggheten bland unga faktiskt har ökat eller om det främst är benägenheten hos de otrygga unga att söka kontakt som ökat är svårt att avgöra.

Bland olika geografiska områden inom kommunen är det just nu Bällstaberg som sticker ut. Området som byggts på senare år är rikt på barn och ungdomar. Ordningsstörningar och skadegörelse, bland annat i form av klotter, rapporteras återkommande. Vanligen inträffar detta i anslutning till skolan, torget eller tågstationen som alla ligger i direkt anslutning till varandra. Bilden bekräftas också av polisens analys där Bällstaberg lyfts fram som ett område där behov av insatser finns och troligen också kommer att öka .

2.6 Trygghetsvandringar

Kommunen har vid några tillfällen under senare år arrangerat trygghetsvandringar, främst på centralt belägna platser. Deltagandet har varit av blandad omfattning men engagemanget hos dem som vandrat har varje gång varit mycket stort. Senaste trygghetsvandringen genomfördes hösten 2009 då en särskilt utpekad målgrupp var ungdomar på högstadiet. Denna gång var deltagandet mycket stort med över 100 personer som vandrade i dagsljus. Mörkervandringen på kvällen samma dag samlade betydligt färre deltagare och då i huvudsak vuxna.

Av de synpunkter som kommit fram under trygghetsvandringarna har en tyngdpunkt legat på växtlighet och belysning. Om detta beror på att vi här hittar de största upplevda problemen eller att dessa är vad som är lättast att se och påpeka känns oklart. Förutom att det bland ungdomarna förekom en del önskningar av typen hamburgerrestaurang och fler godisbutiker var det påfallande likartade synpunkter från ungdomar och vuxna. En återkommande punkt från många vandrare var känslan av otrygghet när om man kvälls- eller nattetid rör sig i Vallentuna centrum, en plats som ibland uppmärksammas för återkommande bråk och allmän stökighet, särskilt under helgnätter och specifikt vid den tidpunkt då de båda restaurangerna i centrum stänger.

En svårighet kopplad till trygghetsvandringarna har varit att främst inom kommunen ha en organisation som är beredd att arbeta vidare med åtgärder och feedback utifrån alla mottagna synpunkter. Ett antal undantag i form av starkt engagerade tjänstemän som raskt och effektivt åtgärdat upptäckta brister inom sina fackområden finns dock också.

2.7 Medborgarträffar

För att i den pågående kartläggningen få ytterligare input från kommuninvånarna har medborgarträffar arrangerats i kommunens fyra största orter (Vallentuna, Karby/Brottby, Kårsta och Lindholmen). Syftet med dessa träffar har varit att ge invånarna tillfälle att föra fram vad man uppfattar som problem ur brotts- och otrygghetssynpunkt. Ytterligare syften har varit att skapa delaktighet i den pågående processen samt att inventera tillgängliga resurser inför det fortsatta brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Ett antal punkter återkom vid våra träffar.

- Störande mopedåkning.
- Krossat glas i offentlig miljö och främst på egendom som tillhör "samhället", d.v.s. skolor, tågstationer, busshållplatser etc.
- Klotter; förfular miljön och skapar otrivsel/otrygghet samt inbjuder till fortsatt och kanske ibland grövre brottslighet.
- Det känns otryggt att röra sig utomhus i centrum efter mörkrets inbrott.

Vi avser att fortsätta dialogen med invånarna både i denna och i andra former (nyhetsbrev, utskick m.m.). När det gäller arrangerandet av fysiska träffar tror vi att det i Vallentuna tätort kan skapa ett ökat engagemang om dessa bryts ned och anordnas ännu mer lokalt i olika delar av centralorten. Av de hittills genomförda träffarna var engagemanget relativt sätt större i de mindre orterna än i centralorten.

2.8 Studentarbete

Under pågående kartlägningsarbete kontaktades vi av en student som ville göra ett arbete kring Vallentunaungdomars upplevelse av trygghet i utemiljön. Arbetet, som nu är klart och vi också fått ta del av, baserades dels på intervjuer med yrkespersoner inom trygghetsområdet och med utvalda ungdomar, dels på "gåturen" med några av ungdomarna. Som vi förstod upplägget var dessa turer i sin form näraliggande våra trygghetsvandringar.

Gåturen koncentrerades till ett antal utvalda platser där de medverkande ungdomarna fick berätta om sin känsla av trygghet eller otrygghet samt orsaken till att man kände som man gjorde. Det var också öppet att lämna förslag på åtgärder som helt eller delvis skulle kunna åtgärda problemen eller på annat sätt förbättra situationen.

Liksom vid de av kommunen genomförda trygghetsvandringarna lyftes brister i belysningen fram. Ungdomarna påpekade också betydelsen av fria siktstråk för att man skulle känna sig trygg. En faktor som också lyftes fram var i vilken omfattning platsen var känd för tidigare bråk, incidenter eller för att vara allmänt otrygg. Av specifik miljö som poängterades av ungdomarna var centrum i samband med krogarnas stängning på natten.

Kommunen avser att bjuda in den student som genomfört studien att på olika sätt medverka i kommunens fortsatta trygghetsarbete.

2.9 Gemensamma reflektioner i arbetsgruppen

I vissa fall kan åtgärder som avsetts att vara trygghetsskapande indikera otrygghet. Exempel på detta är mer lås och larm samt utökad bevakning med kameror och väktare. ("Här måste det vara farligt eftersom bevakningen är så omfattande.")

Det finns från flera håll indikationer på en mer liberal inställning till narkotika i kommunen, inte minst bland unga. Det finns också en tydlig känsla av att den tidigare tydliga gränslinje som vuxenvärlden stod för i dessa sammanhang nu har luckrats upp och att bruk av narkotika i vissa kretsar inte anses fullt så farligt som man tidigare ansåg. Den klassiske langaren har också bytt skepnad och återfinns nu på tidigare relativt okända eller i vart fall ovanliga arenor, exempelvis i hemmet och på Internet.

Skolornas roll i det drogförebyggande och drogbekämpande arbetet bedöms kunna utvecklas. Det finns kända fall där skolan avstått från att anmäla narkotikabruk till polisen.

Den upplevda ökningen av narkotikamissbruket i kommunen motsvaras inte av någon ökning av upprättade polisanmälningar om narkotikabrott.

Det av fältarna beskrivna området Bällstaberg kommer sannolikt att kräva ökad uppmärksamhet under lång tid framöver, inte minst genom att det tillhör en del av kommunen där omfattande expansion och inflyttning planeras under de kommande åren.

3. Identifierad problembild

3.1 Våldsbrott i centrummiljön skapar otrygghet

3.1.1 Vad?

Många uttrycker oro för att vistas i centrum på kvällar och nätter. Både ungdomar och äldre ger uttryck för denna oro. Statistiken visar även att en stor andel de våldsbrott som sker i offentlig miljö inträffar här.

3.1.2 När och var?

Känslan av otrygghet ökar under kvällens lopp och är som störst i samband med att krogarna i centrum stänger. Mest påtagligt är detta under helgnätterna. Detta sammanfaller med brottstatistiken.

Tuna torg samt Vallentuna station.

3.1.3 Vem?

Unga och medelålders män är de som skapar otrygghet och begår brott, i vissa fall kan det dock handla om grupper av ungdomar. I dessa grupper återfinns också de flesta brottsoffren. Den upplevda otryggheten drabbar främst de invånare som inte är i riskzonen eftersom de sällan eller aldrig exponerar sig för denna miljö.

3.1.4 Varför?

- Alkoholpåverkan – ofta både gärningsmän och offer.
- Friktion då många människor stöter samman på torget.
- Krogtätt – restaurangerna stänger också samma tid.
- Den fysiska miljön är inte i alla delar överblickbar med klara siktstråk.
- Belysningen upplevs i vissa delar som ofullständig eller mindre ändamålsenlig.
- Lokala media blåser upp bilden av vad som händer och förmedlar i vissa fall intrycket att det är farligt att vistas ute efter mörkrets inbrott.

3.2 Stölder ur och från fordon

3.2.1 Vad?

Framför allt fordon som ställs upp under en längre tid (flera timmar) riskerar att utsättas för inbrott.

3.2.2 När och var?

När brotten sker har inte närmare analyserats. Troligen sker många av brotten på infartsparkeringarna under dagtid, när många bilar är parkerade där. Bilar som lämnas kvar på parkeringen över natten löper antagligen en ännu större risk att drabbas.

En del av stölderna sker även i samband med hämtning/lämning av barn i förskola eller skola, då bilar med stöldbegärlig egendom ofta lämnas obevakade, och ibland olåsta, under en kort stund.

3.2.3 Vem?

Förövarens profil är svår att få fram, det är förmodligen bilburna personer som rör sig i områdena som är i behov av snabbt kunna få in pengar.

3.2.4 Varför?

- För att kunna få tag på föremål som snabbt kan omsättas i pengar.
- ”Tillfället gör tjuven” – bilägarna lämnar stöldbegärligt gods kvar i bilarna, väl synligt från utsidan.
- Obevakade, ofta enligt belägna, platser.
- Stöld av registreringsskyltar för att förbereda annan brottslighet, exempelvis att tanka utan att betala för sig.
- Stöld av begärliga bildelar, som kan säljas eller användas vid reparation av andra bilar. Exempel: rattar, air bags etc – särskilt från exklusiva bilmodeller.

3.3 Åldringsbrott

3.3.1 Vad?

Äldre personer och andra som av olika skäl, exempelvis funktionsnedsättning, har nedsatt motståndskraft mot brottsliga angrepp utgör en speciell målgrupp för vissa typer av gärningspersoner. Dessa brott är i förhållande till annan brottslighet inte särskilt vanligt förekommande men de fall som inträffar innebär ofta ett hårt slag för den som drabbas.

3.3.2 När och var?

Som regel under dagtid. Inga speciella brottstider kan identifieras. Vissa av brotten genomförs i nära anslutning till att offret hämtat ut kontanter, i bank eller uttagsautomat. Dessa brott registreras dock ibland som fick- eller väskstöld och inte under kategorin åldringsbrott.

Många av dessa brott sker i offrets bostad, vilket gör att kränkningen upplevs som särskilt stor. Fick- och väskstölder, som kan drabba både åldringar och andra, genomförs inte sällan i butiksmiljö. Flertalet anmälda åldringsbrott sker i centrala Vallentuna.

3.3.3 Vem?

Då brotten är så få till antalet är det svårt att dra några säkra slutsatser om vad som utmärker gärningspersonerna. Det ligger också i viss mån i sakens natur att de som utsätts för dessa brott ofta har svårt att ge tydliga signalement eller andra uppgifter om omständigheterna kring brottet.

3.3.4 Varför?

Även här kan nog uttrycket ”tillfället gör tjuven” vara tillämpligt. Vissa gärningspersoner är sannolikt nischade mot denna typ av brott och denna målgrupp.

3.4 Klotter

3.4.1 Vad?

Framför allt offentlig egendom utsätts återkommande för klotter. I utkanten av centrala Vallentuna har också klottrarna själva vid ett par tillfällen byggt upp särskilda övningsplatser för klotter och graffitimålning.

3.4.2 När och var?

Flertalet klotterbrott sker sannolikt när risken för upptäckt bedöms vara så låg som möjligt, troligen ofta nattetid.

I Vallentuna är det främst skolbyggnader samt utrustning och installationer med koppling till kollektivtrafiken, särskilt den spårbundna, som är återkommande platser där klotter förekommer. Även vissa centralt belägna bostadsrättsföreningar och andra fastighetsägare drabbas också återkommande av detta.

Ur klottrarens synvinkel bör platsen vara där klottret kan ses av många som har anledning att vistas på eller passera förbi platsen. För att få hög status i klotterkretsar är det också en fördel om klottret är beläget på höga och/eller svåråtkomliga platser, gärna där det är farligt att vistas.

3.4.3 Vem?

Vår bild av vilka gärningspersoner det handlar om vid dessa brott är att det främst är pojkar och unga män. I andra sammanhang har omfattande studier gjorts kring vem som blir klottrare och hur klotterkulturen är sammansatt. Dessa förhållanden analyseras eller kommenteras inte vidare här.

3.4.4 Varför?

Även de bakomliggande faktorerna till varför klotter sker har ingående belysts i andra sammanhang. Generella slutsatser därifrån gäller sannolikt även i Vallentuna.

3.4.5 Effekter av klotter?

- Klotter skapar otrygghet, kan ge känslan av att ett område är på nedåtgående och att ingen bryr sig om miljön där.
- På plats där klotter finns ökar risken för att ytterligare klotter ska ske, liksom även annan skadegörelse och liknande brott (broken windows-teorin).
- Klotter är ett strategiskt brott i den meningen att det kan vara första steget in i en mer omfattande kriminell karriär. Att stävja klotter kan därigenom ge stora vinster på både individ- och samhällsnivå.

3.5 Narkotika och alkohol

En analys av orsaker till bruk av och handel med narkotika och alkohol kräver sannolikt mer resurser och mer djupgående kunskaper än vad vår arbetsgrupp besitter. Att hanteringen numera sker allt mer dolt försvårar ytterligare kartläggning av området. När det gäller framför allt alkohol är det också troligt att den mer liberala inställningen hos bland andra föräldrar som ”köper ut” gör att problemet är svårare att komma åt. Den under hösten planerade livsstilsundersökningen bland ungdomar väntas dock ge ett antal pusselbitar som kan användas i den fortsatta kartläggningen.

4. Förslag till åtgärdsplaner

Detta avsnitt innehåller förslag till mål och åtgärder inom vissa utvalda brotts- och problemområden där vi bedömt att områdena

1. Kräver prioriterade insatser.
2. Är av sådan art och omfattning att *gemensamt arbete* kan gagna resultatet.
3. Är av sådan karaktär att nu tillgängliga metoder/instrument och resurser kan antas ge effekt.

4.1 Våldsbrott i centrummiljön skapar otrygghet

4.1.1 Övergripande mål

- **Minska antalet brott – både anmälda och icke anmälda.**

Uppföljning sker genom avläsning av brottstatistik där antalet anmälda brott/år ska minska med 10 procent under det första verksamhetsåret.

- **Vallentunas invånare ska känna sig trygga i centrum alla tider på dygnet**

Uppföljning sker genom en enkel enkätundersökning. Med utgångspunkt i en första genomförd trygghetsmätning (till viss del påbörjad) ska medborgarnas känsla av trygghet ha ökat till det andra mättillfället som genomförs 12 månader efter det första.

4.1.2 Förslag till åtgärdsplan

Problem	Orsak	Åtgärd	Huvudansvar	Medaktörer	Uppföljning	
					Hur?	När?
ÖVERKONSUMTION AV ALKOHOL	Överservering på restauranger	<p>Erbjuda krögare utbildning i ansvarsfull alkoholservering</p> <p><u>Mål (produktionsmål)</u></p> <p>På varje berörd restaurang ska finnas minst en person som någon som genomgått utbildningen (eller motsvarande) under den senaste treårsperioden</p>	Socialförvaltningen	STAD www.stad.org Polisen, krogarna	1. Avstämning vid varje tillsynsbesök	
		<p>Intensifierad krog tillsyn</p> <p><u>Mål (produktionsmål)</u></p> <p>Varje restaurang med serveringstillstånd ska under perioden få tillsynsbesök av polis och/eller kommun vid minst 8 tillfällen.</p>				2012-12-31 samt delrapport vid varje stygruppsmöte
FRIKTIONER MELLAN MÄNNISKOR I TORMILJÖN OCH VID KOLLEKTIVTRAFIKENS KNUTPUNKTER	Många människor samlas, en stor andel berusade	<p>Utvecklad dialog och samverkan med entrévärdar/ordningsvakter</p> <p><u>Mål</u></p> <p>Minska risken för oro och onödig friktion i krogköer och vid entréer.</p>	Polisen	?	Redovisning av genomförda insatser	Varje stygruppsmöte
		<p>Öka närvaron av nyktra, icke våldsbenägna människor i torgmiljön och vid Vallentuna station</p> <p><u>Mål</u></p> <p>”Kapabla väktare” ska finnas på plats vid de brottsfrekventa</p>				Fältare, väktare, nattvandrare, polisens volontärer, föreningslivet

Problem	Orsak	Åtgärd	Huvudansvar	Medaktörer	Uppföljning	
					Hur?	När?
		tiderna.				
MÅNGA HAR EN BILD AV ATT DET ÄR FARLIGT I CENTRUM VILKET GÖR ATT DE KÄNNER SIG OTRYGGA	Nyhetsflöde förmedlar otrygghet	Gemensam strategi för mediekommunikation <u>Mål</u> 1. Mer nyanserad medierapportering där positiva nyheter lyfts fram 2. Gemensam front mot media.	Kommunens kommunikationsenhet	Presstalesman från polisen		
DEN FYSISKA MILJÖN ÄR INTE I ALLA DELAR ÖVERBLICKBAR MED KLARA SIKTSTRÅK.	Trånga passager till följd av folksamlingar utanför restaurangerna (nattetid)	Beaktas vid planerad ombyggnad	SBF			Kollas
BELYSNINGEN UPPLEVS I VISSA DELAR SOM OFULLSTÄNDIG ELLER MINDRE ÄNDAMÅLSENLIG.	Befintlig belysning är inte optimalt anpassad ur trygghetsaspekt	Beaktas vid planerad ombyggnad	SBF			Kollas

4.2 Stölder ur och från fordon

4.2.1 Förslag till åtgärdsplan

Problem	Orsak	Åtgärd	Huvudansvar	Medaktörer	Uppföljning	
					Hur?	När?
BILÄGARNA LÄMNAS STÖLDBEGÄRLIGT GODS KVAR I BILARNA.	Bekvämlighet ”Det händer inte mig” Praktiska orsaker – alternativ saknas	Intensifierad information till bilägare, främst på särskilt utsatta platser <u>Mål (effekt mål)</u> Antalet stölder ut fordon ska minska. <u>Mål (produktionsmål)</u> Vid samtliga infartsparkeringar och övriga berörd p- platser/motsvarande (skolor och förskolor) ska riktad informationssatsning genomföras 2-4 gångar under den kommande 12- månadersperioden	Polisen	Volontärer Andra frivilligpersoner Markägare (ansvarig för p- platsen) Skolornas kontaktpoliser Personal vid skolor och förskolor	1. Brottsstatistik 2. Dokumentation av genomförda informationssatsningar	2012-12-31 samt delrapport vid varje styrgruppsmöte
OBEVAKADE, OFTA ENSLIGT BELÄGNA, PLATSER.	Parkeringarnas geografiska placering.	Ökad bevakning skulle sannolikt ge goda effekter, men är svår att genomföra av praktiska och ekonomiska skäl.	LBRÅ utreder förutsättningarna för en ökad bevakning.			

4.3 Klotter

4.3.1 Förslag till åtgärdsplan

Problem	Orsak	Åtgärd	Huvudansvar	Medaktörer	Uppföljning	
					Hur?	När?
Klotter skapar otrygghet och otrivsel. Sanering innebär onödiga kostnader. Kan vara inledning på kriminell karriär.	<u>Orsaker till klotter</u> 1. Spänning 2. Behov av att bli sedd 3. Behov av tillhörighet (till grupp)	Alla som arbetar professionellt med barn i kommunen, med barn i åk 6-9, ska erbjudas information/utbildning inom området	Fritid, skola och socialförvaltningen gemensamt – kan genomföras inom Tryggare Vallentuna	Polisen, SL?, Roslagståg?	Dokumentation av genomförda informationssatsningar	2012-12-31 samt delrapport vid varje styrgruppsmöte
		Alla föräldrar i kommunen, med barn i åk 6-9, ska erbjudas information/utbildning inom området	Fritid och skola – kan genomföras inom Tryggare Vallentuna	Socialförvaltningen, Polisen, SL?, Roslagståg?	Dokumentation av genomförda informationssatsningar	2012-12-31 samt delrapport vid varje styrgruppsmöte
		Tydlig, dokumenterad och kommunicerad handlingsplan för åtgärder mot ertappade klottrare under 15 år.	Socialförvaltningen – kan genomföras inom Tryggare Vallentuna	?	Redovisning av planen	2012-06-30
		Handlingsprogram/rutiner för åtgärder vid tecken på klotterintresse hos individer eller grupper.	Fritid, skola och socialförvaltning gemensamt – kan genomföras inom Tryggare		Redovisning av planen	2012-06-30

4.4 Fokusområde Bällstaberg

4.4.1 Förslag till åtgärdsplan

Problem	Orsak	Åtgärd	Huvudansvar	Medaktörer	Uppföljning	
					Hur?	När?
SAMLINGSPLATSER FÖR UNGDOMAR KVÄLLSTID – STÖRANDE AKTIVITETER	Expanderande område, ”nybyggarland” Inomhusalternativ saknas i närområdet	Skapa alternativ i form av mötesplatser inomhus <u>Mål (produktionsmål)</u> Samlingslokal ska öppnas. <u>Mål (effekt mål)</u> Tryggare och lugnare utomhus.	Fritidsförvaltningen	Skolan, föräldrar, kyrkan	Rapport till styrgruppen	2012-03-31 samt delrapport vid varje stygruppsmöte
SKADEGÖRELSE	?	Utred förutsättningarna för kameraövervakning på Bällstabergsskolans innergårdar	Säkerhetssamordnare	Skolan, SBF	Rapport till styrgruppen	2011-12-31
OTRYGGHET VID TÅGSTATIONEN OCH PÅ TORGET	Samlingsplatser för ungdomsgrupper	Probleminventering på plats – medborgardialog	Lokala BRÅ	Skolan?	Kompletterande åtgärdsplanering	2012-04-30

5. Överenskommelse om samverkan

Inom ovan angivna områden kommer Vallentuna kommun och Närpolisområde Vallentuna att samverka. Vilka åtgärder som vardera part har huvudansvar för framgår av respektive åtgärdsplaner. Av dessa framgår också när och på vilket sätt uppföljning av genomförda insatser ska göras.

Samtliga åtgärdsplaner och vidtagna åtgärder ska utvärderas och revideras årligen.

Vallentuna den

Hans Larsson

Närpolischef

Ann-Charlotte Järnström

Kommundirektör